

Algemene informatie en jaarcijfers 2021

BAK, basis voor actuele kunst

Naam: Stichting BAK, basis voor actuele kunst
RSIN: 800455484
Adres: Pauwstraat 13a
3512 TG Utrecht

Instellingsgegevens

Stichting BAK, basis voor actuele kunst is statutair gevestigd te Utrecht en heeft ten doel het stimuleren en bevorderen van een beeldende kunstklimaat in Utrecht en het ondersteunen van de hedendaagse kunst in het algemeen.

BAK is een *basis* voor actuele kunst die actief bijdraagt aan de wereld waar het gaat om urgente vraagstukken als migratie, technologie en klimaat. Op dit snijvlak van kunst en maatschappij brengt BAK kunst, wetenschap en maatschappelijke actie – denken, verbeelden en doen – samen, om met haar publiek de wereld anders vorm te geven.

Artistieke kwaliteit gaat bij BAK hand in hand met daadwerkelijke impact in de samenleving.

Dit doet BAK door publieke programmering te combineren met onderzoek, productie, talentontwikkeling, gemeenschappelijk leren, onderwijs, kennisdeling en presentaties. Voor BAK is samenwerken uitgangspunt en leidraad. De transdisciplinaire projecten worden lokaal vormgegeven en zijn wereldwijd agenderend.

BAK is in Nederland het enige kunstinstituut dat de functies van presentatie-instelling en postacademische instelling verenigt.

Fiscale positie

BAK heeft sinds 1 januari 2008 de ANBI-status en is sinds 1 januari 2012 officieel een Culturele Instelling.

Bestuur/Directie 2 nevenfuncties

M. Hlavajova, algemeen/artistiek directeur
Aanstelling sinds 2000, bestuurder sinds 2014

Nevenfuncties:

Lid Raad van Advies Piotr Piotrowski Center for Research on First European Art
(2017 heden)

Lid Raad van Toezicht Europeant Oral Foundation (2016 mei 2021)

Lid Raad van Advies Bergen Assembly (2012)

Lid Raad van Toezicht Academy of Fine Arts, Prague (2021)

E.S. Postema, zakelijk directeur

Aanstelling sinds maart 2018

Nevenfuncties:

Bestuurslid Stichting Cappella Amsterdam (2018)

Penningmeester Bestuur Stichting Pynarello (2018)

Penningmeester Bestuur Stichting Radio Antiqua (2018 januari 2021)

Bestuurslid De Zaak Nu (2018 heden)

Penningmeester Ouderfonds Daltonsche Pijperskerkhof (april 2021 heden)

. D V F R P P L V V L H . X j o n / 2 0 2 1 Q . P H L

Raad van Toezicht

N.L. Jouwe, voorzitter

Aangetreden 19 november 2018, einde tweede termijn 18 november 2024

Nevenfuncties:

Voorzitter Stichting Mama Cash (2018 heden)

Bestuurslid Koninklijk Instituut voor Taal en Volkenkunde (2018 heden)

C. J. M. Zijlmans, vicevoorzitter

Aangetreden 16 december 2015, einde derde termijn 15 december 2024

Nevenfuncties:

Voorzitter Bestuur Hulsewicz Stichting (2016 heden)

Lid Raad van Toezicht Bonnefantenmuseum, Maastricht (2015)

Voorzitter stadscuratorium Lucas van Leyden Fonds, Gemeente Leiden (2021-2020)

Lid Commissie Collectie Nederland, Raad voor Cultuur (2020)

F. W. A. Korsten

Aangetreden 15 november 2017, einde tweede termijn 14 november 2023

Nevenfuncties:

Geen relevante nevenfuncties

S.G.S. Mangoendinomo (auditcommissie)

Aangetreden 29 januari 2020, einde eerste termijn 28 januari 2023

Nevenfuncties:

Bestuurslid Stichting Pensioenfonds UWV (2017)

Secretaris MR Klein Amsterdam (2019).

M.S.J. Top (auditcommissie)

Aangetreden in 2018, einde tweede termijn 22 januari 2023

Nevenfuncties:

Lid Raad van Commissarissen Innova GGZ (~~2020~~)

K.E. Watson

Aangetreden in 24 september 2019, einde eerste termijn 23 september 2022

Nevenfuncties:

Bestuurslid Lutfia Rabbani Foundation, Den Haag (~~2019~~)

Cultural Leader in Residence, Cultural Leadership Research Master Programme, Universiteit Groningen (2017-heden)

Presentatie, onderzoek en talentontwikkeling

Voor de hele Nederlandse culturele sector begon de nieuwe beleidsperiode 2024-2026 anders dan iedereen vooraf had bedacht. Dat gold uiteraard ook voor BAK 2021 hadden we het hele jaar te maken met lockdowns, thuiswerken, en de voortdurende onzekerheid over heropening waarmee een groot beroep werd gedaan op ieders flexibiliteit en uithoudingsvermogen.

Desondanks streefde de H U Q D D U R P J R Y H H O P R J H O L M N S U R J U D P P D doorgang te laten vinden. In de eerste helft van het jaar 2021 SUR J U D P P D · V R Q O L Q H en vanaf juni werd ook het pand heropend met de daarbij behorende mogelijkheden voor programmering in de fysieke ruimte en/of hybride vorm. Tijdens de eerste lockdown in 2020 is het pand gereed gemaakt om flexibel in te kunnen spelen op veranderende situaties en is het team getraind in het faciliteren van diverse vormen van programma. Ondanks dat de organisatie en programmering in deze tijd veel extra tijd en energie kost en niet alles doorgang kon en kan vinden, heeft deze crisis tevens geleid tot de ontwikkeling van belangrijke nieuwe programma en nieuwe vormen van programma die ook voor de langere termijn onder verschillende omstandigheden houdbaar blijven.

De inhoudelijke uitgangspunten van het beleidsplan BAK 2021 getiteld De illusies voorbij blijven onverminderd van kracht. Ondanks dat deze pandemie niet kon worden voorspeld, gaat het plan organisatorisch en inhoudelijk in op een volledig nieuw hoofdstuk in de menselijke ontwikkeling dat vraagt om een fundamentele verandering in onze manier van leven, werken en het aangaan van relatie (U Z D F K W R Q V H H Q J D Q G H U H W R H N R P V W · het bestaande idee van de toekomst veranderen? Een toekomst zonder illusies? BAK doet hierbij een beroep op het unieke vermogen van kunst om deze mogelijkheden te verbeelden en te oefenen, maar zonder daarbij valse beloften te creëren.

BAK vertrouwt op de kracht van kunst en samen met kunstenaars ontwikkelen we nieuwe vooruitzichten voor een wereld die gespeend is van een toekomst. BAK beschouwt kunst als een strategische vorm van creatieve intelligentie, gebaseerd op verbeelding, die kan bijdragen aan positieve verandering of deze zelfs kan sturen.

Presentatie

De pandemie en de noodzakelijke maatregelen hadden grote gevolgen voor de traditionele vormen van presentatie. BAK is daarom zo flexibel mogelijk omgegaan met de vorm van het programma: fysiek (en zonder Covid-19 maatregelen), hybride (een combinatie waar publiek zowel fysiek als online aanwezig is) en volledig online. Hieronder worden een aantal kernactiviteiten uitgelicht. Alle publieke programma's zijn opgenomen en online beschikbaar gemaakt.

In het aanvullende plan voor publieksbereik is de nadruk gelegd op de programmering: de mensen ontmoeten waar ze zijn. Hoe kun je op afstand toch samen komen? Dit plan is geschreven in de periode waarin Covid zijn intrede had gedaan en daarmee nog steeds relevant, was de verwachting ook dat er in de eerste helft van 2021 al iets meer mogelijk zou zijn. Omdat de samenleving in de eerste maanden van het jaar echter nog geheel op slot zat, het programma nog niet op volle intensiteit draaien en dit daarom iets langere aanloopperiodes nodig. Het is de verwachting dat dit in de loop van de vierde en vijfde zal worden ingehaald.

Desondanks zijn op verschillende plekken buiten BAK werken te zien geweest die een ander of groter publiek hebben bereikt. Een aantal hiervan worden beschreven bij de desbetreffende SURJUDPPD-V

In 2021 is de samenwerking gestart met het Freethought collectief in het langlopende onderzoekstraject Spectral Infrastructure, dat onderzoek doet wat ons als maatschappij bindt (in plaats van wat ons verdeelt). Het Freethought collectief, dat bestaat uit internationale theoretici, curatoren en onderzoekers, was verzameld in RUG HOLMN YRRU GH RQWZLN NHOLQJ YD G gaf mede vorm aan de bijeenkomsten binnen het postacademische programma.

Presentaties publiek programma

Tony Cokes: To Live as Equals

De presentatie Tony Cokes: To Live as Equals is gepland tot en met 31 januari 2021. Door de lockdown die begon op 14 december 2020, is de presentatie in 2021 helaas niet meer te bezoeken geweest. Wel vond in januari nog een laatste (online) publiek programma Propositions #13: Mobilization and (In)Visibility. L W SURJUDPPD VWRQG LQ KHW WHNHQ YD kun je toch samenkomen tijdens van een pandemie waarbij een grote afstand gewenst is. Met bijdragen van Tony Cokes, Barby Asante, Yasmine Sabbagh, Pablo Helguera, Jesal Kapadia, MTL Collective (Amin Husain en Nitasha Dhillon), Massimiliano Mollona, Serubiri Moses, Rachael Rakes, Irit Rogoff, en Caitlin Schaap.

EARN x NWO Conference: The Post Research Condition

In januari vond de uitgestelde conferentie van het European Artistic Research Network (EARN) samenwerking met de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), (Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) en BAK 2 plaats bij BAK. Waar de conferentie oorspronkelijk volledig offline zou zijn, werd deze nu volledig online gehouden. Het was een eerste zeer succesvolle ervaring met een vierdaagse online conferentie met onder meer plenaire lezingen, werkgroepen, screenings en interventies.

To Hold Things Together

Op 20 en 21 mei vond een tweedaags (online) symposium plaats in samenwerking met het Vera List Center in New York over ontmoetingen en solidariteit in het lokale en hyperverdeelde nu. Naast dagelijkse seminars, geleid door leden van het Freethought collectief, vond er rondetafelgesprekken, performances en interventies plaats. Tijdens dit symposium werd het langlopende Spectral Infrastructure onderzoekstraject publiek gemaakt.

Education Shock: Learning, Politics and Architecture in the 1960s

Eind mei (oorspronkelijk gepland vanaf maart) met 11 juli presenteerde Haus der Kulturen der Welt (Berlijn) in samenwerking met BAK de tentoonstelling Education Shock: Learning, Politics and Architecture in the 1960s. Deze tentoonstelling die de ruimte bevreemdt in relatie tot leren, werd extra actueel in deze pandemie waar thuisonderwijs, digitale leerplatforms en het herinrichten van klaslokalen noodzakelijk is. Education Shock is een YHUYROJ RS %\$. - V RQG Learning-Lab: A White Paper on Instructional Technology, and the Social Production of Pedagogy (17 Sep 2018-2017). Beide tentoonstellingen werden gecureerd door Tom Holert. Tegelijkertijd verscheen ook in samenwerking met BAK de publicatie Politics of Learning, Politics of Space van Tom Holert.

Door de Duitse Covidmaatregelen was de tentoonstelling slechts een paar weken te zien.

Fragments of Repair

Fragments of Repair is een meerdelig project dat bestuurd onder andere de eerste uitgebreide VRORWHQWRRQVWHOOLQJ YDQ .DGHU \$WWLD LQ 1HGHUOD LaColonie in Parijs, een publiek programma en de productie van een nieuw werk. De presentatie bestond uit YLGHR · V FROOD JH Vdie Daide Fox O \$WWLDD Ø H ZHU langlopende onderzoek naar herstel als dekoloniale strategieprogramma was gericht op vragen als wat betekent dekolonisatie (restitutie van werken), wat betekent mentaal herstel in verschillende culturen en wie heeft er toegang tot (geestelijke) gezondheidszorg. Het programma werd gevormd door de huidige pandemische realiteit en werd daarmee een bron van kennis over herstel en reparatie na bijvoorbeeld de crisis.

De opening van de presentatie stond in eerste instantie gepland voor januari, maar werd in verband met de lockdown voorzien voor half april. Ook dat bleek helaas niet mogelijk te zijn. We hebben er daarom voor gekozen om in afwachting van de lockdown professionals van afspraak WRH WH ODWHQ WRW GH WHQWR RQ VWHO O Hiermee kreeg maximaal een professional per dag als gast de kans om de eerder werken uitgebreid te bestuderen. Hier werd dankbaarheid van gemaakt.

Op 5 juni mocht de presentatie open voor een algemeen publiek. Om dit publiek langer de mogelijkheid te geven voor een bezoek te bezoeken, is de presentatie verlengd tot en met 26 september.

Tegelijkertijd zijn er ook werken van Attia te zien geweest op andere locaties van het verspreide programma in juni in de etalage van de voormalige boekhandel, Broese samenwerking met Art Utrecht en in juli/augustus bij De Voorkeend Utrechtse ontmoetingsplek voor mensen uit verschillende culturen.

Het publieke programma heeft zoveel mogelijk doorgang gekregen, al naar gelang de maatregelen online of in hybride vorm. Het openingsprogramma werd op 17 april online gestreamd vanuit verschillende plekken in de tentoonstelling BAK in Utrecht bij La Colonie in Parijs en met gasten online vanuit hun eigen huis overal ter wereld. Daarna vonden er nog zes andere publieke bijeenkomsten plaats die gestreamd werden vanuit BAK. Verder andere Parijs, New York, Berlijn, Lissabon. Bijdragen kwamen van onder andere kunstenaars en wetenschappers. Kader Attia, Souleymane Bachir Diagne <https://www.bakonline.org/nl/person/colonie/> Sven Lütticke, Catherine Malabou, Olivier Marboeuf, Achille Mbembe, Wayne Modes, Omedi Ochieng, Stefania Pandolfo, Rolando Vázquez, Françoise Vergès en Ruth Wilson Gilmore

Tussen 17 april en 3 juli vond de Q V WXGLHSURJUDPPD SODD La Colonie dat door de Covid-19-crisis haar fysieke locatie wijdgeraakt. Als La Colonie Nomade konden betrokkenen bij dit programma terecht bij een andere locatie in de banlieus van Parijs. Schrijvers, kunstenaars, journalisten, culturele werkers gingen tijdens dit studieprogramma aan de slag met WKHP Dekolonisatie binnen cultuur, wetenschap en maatschappij in het algemeen. TLMGHQV GH SXEOLHNH SURJUDP BAK, kunstenaars en HU XLWZLVVH wetenschappers. Het onderzoek is een reflectie van het studieprogramma worden gedeeld via de website oasis.site. In 2022 wordt er ook een film gepubliceerd met de uitkomsten.

BAK heeft Kader Attia gevraagd om het kader van Fragments of Repair in een nieuw audio werk te ontwikkelen. In de lijn van Attia's werk bestaat dit uit een serie gesprekken met mensen die betrokken waren bij de pandemie als bijvoorbeeld psychiaters, wetenschappers

verpleegkundige. Dit werk zal als podcast online beschikbaar worden gemaakt. De pandemie en persoonlijke omstandigheden van Kader Attia heeft de ontwikkeling vertraging opgelopen. De verwachting is dat het werk in de eerste helft van 2022 gereed zal zijn.

In Nederland ontwikkelde BAK in het tweede half jaar een educatieprogramma rondom de thematiek herstel en mentale gezondheid. Dit werd in Utrecht en Bilthoven in het kader van het gespreide programma in een gemeenschappelijke ruimte werk van Attia geplaatst waaraan in verschillende lessen aandacht is besteed. In diverse groepen leerlingen werden op drie scholen met elk een heel andere leerlingpopulatie De Werkplaats Kindergemeenschap (Bilthoven), Gerrit Rietveld College (Utrecht) en Ithaka (Utrecht) leerlingen gewerkt aan hoe zij de pandemie hebben ervaren en welke invloed dit heeft op hun levenswijze. Van hun gesprekken worden verschillende podcasts gemonteerd die in 2022 podcast worden gepubliceerd.

In 2023 verschijnt in samenwerking met MIT press een nieuwe publicatie onder de titel Fragments of Repair bijdragen van verschillende kunstenaars, schrijvers en wetenschappers die veelal al eerder bijdroegen aan het programma.

MA Fine Art HKU afstudeertentoonstelling

De studenten van de MA Fine Art van de HKU bij BAK kozen er in 2021 voor om hun afstudeertentoonstelling op verschillende plekken in Utrecht te presenteren. Ook bij BAK vond een deel van dit programma plaats. In 2022 is de afstudeertentoonstelling weer in zijn geheel bij BAK te zien.

An Anecdoted Archive of Exhibition Lives

In samenwerking met Irit Rogoff en Nora Sternfeld van het free thought collectief, werd binnen het Spectral Infrastructure programma, voor het eerst een tentoonstelling die oorspronkelijk offline stond gepland, nu volledig online getoond. An Anecdoted Archive of Exhibition Lives vanaf 14 september te bezoeken (en nog steeds te zien) via de website van BAK. Ken bestaat uit vijftien videR · V Y D Q Y L M I W L H Q W H Q W R R Q V W H O O L Q J V E H J R H N H U V H C

Music as Spectral Infrastructure

In samenwerking met partner festival Le Guess Who? organiseerde BAK in het festivalweekend (13 en 14 november) een tweedaags programma met gesprekken, DJ sets, filmvertoningen en live performances. Louis Moreno stelde namens het free thought collectief het programma Music as Spectral Infrastructure. Doordat halverwege het festival de maatregelen werden aangescherpt vergde organisatie veel flexibiliteit van gasten, medewerkers en bezoekers. De organisatie hebben echter desondanks grotere succesvolle doorgang kunnen vinden.

Exhibition Black Manifesto: On the Road to Black Emancipation

In 2020 schreven verschillende organisaties waaronder The Black Archives, Kick Out Zwarte Pieten BAK, een open call voor kunstenaars en schrijvers van kleur om nieuw werk te maken. Drie kunstenaars en zes schrijvers werden geselecteerd om respectievelijk 1/2 - en 1/2 - om hun werk te realiseren rondom Het Zwart Manifesto, een levend document om zwarte gemeenschappen betrokkenen handvatten te geven om racisme en ongelijkheid agenderen. Van 27 oktober tot en met februari 2022 presenteren de gezamenlijke organisaties deze werken in de tentoonstelling Black Manifesto: the road to Black emancipation bij BAK in Amsterdam Zuidoost.

No Linear Fucking Time

Op 3 december openen No Linear Fucking Time, tentoonstelling met bijeenkomsten, een online publicatie en een symposium, die domoapvattingen van tijd bevragen en voorstellen doen voor alternatieve vormen van leefbare tijden. De tentoonstelling is op een unieke manier VDPHQJHVWHOG GRRU %\$. -V FXUDWRU 5DFKDHO 5DNHV L G Herregraven, Jumana Manna en Claudia Martínez Garay. Zij hebben allen een opdracht gekregen om nieuw werk te maken en zijn intensief betrokken bij de samenstelling van de tentoonstelling. De kunstenaars nodigden andere kunstenaars uit binnen hun eigen netwerken, voorbij het UHJXOLHUVH .T EHVFXLW 1DDVW KHW SURVetsDerDerken LM %\$. Z van drie andere kunstenaars getoond op verschillende plekken in Utrecht. Voor het werk Atmospheric Feedback van Susan Schupp zijn we in gesprek met de Universiteit Utrecht. Het nieuwe werk van Raywan Vibeke Mascini zal te zien zijn in de Catharinakathedraal in Utrecht, in samenwerking met museum Catharijne Convent en een nieuw werk van Sissel Tolaas is in ontwikkeling op meerdere plekken in de stad Utrecht.

De opening vond plaats in verschillende tijdsloten waarin bezoekers de tentoonstelling konden bezoeken. In de avond vond het openingsprogramma plaats via een online livestream december hebberoordat de lockdown inging op 14 december nog twee gesprekken rondleidingen plaatsgevonden kunstenaar Claudia Martínez Garay en Femke Herregraven.

De tentoonstelling zal nog tot en met mei 2022 te zien zijn.

Civicpraxis

BAK werkt onder de noemer civicpraxis samen met een grote verscheidenheid aan individuen, collectieven en gemeenschappen met als doel duurzame relaties op te bouwen. Het programma dat hieraan wordt verbonden, is voor een groot deel gericht op het verbinden en samenbrengen van mensen en gemeenschappen. Door de Covid-19 crisis werd het veel moeilijker om deze bijeenkomsten bij BAK (of elders) te laten plaats vinden

Om de civicpraxis verder te ontwikkelen en binding te houden met verschillende gemeenschappen, heeft BAK een programma opgezet met vertegenwoordigers uit verschillende gemeenschappen. Hierin hebben we heraccomplished gevraagd om samen met kunstenaar Jeanne van Heeswijk infrastructuur en vormen te ontwikkelen over hoe gemeenschappen beter aan BAK verbonden kunnen worden. Zij hebben dit ook in de praktijk (kleinschalig) uitgeprobeerd. Deze voorstellen worden meegenomen in het vervolg van de ontwikkeling van civicpraxis Ook het betrekken van heraccomplished heeft goed gewerkt en wordt vervolgd in 2022.

In de tweede helft van het jaar zijn kunstenaar Jeanne van Heeswijk een curator Clara Balaguer het kader van het verspreide programma gesa met het verder ontwikkelen van civicpraxis ook in relatie tot de studentengemeenschappen. Daarbij zijn er in het najaar een aantal kleinschaliger activiteiten plaatsgevonden.

, QWHUQDWLRQDOH SURJUDPPD - V

BAK heeft een intrinsiek internationaal karakter en is daarom gevestigde en gewilde partner voor het initiëren, ontwikkelen en coproduceren van internationale projecten. BAK heeft een baanbrekende en leidende rol verworven in het internationale discours op het gebied van hedendaagse kunst met grootschalige, rijke geïntegreerde projecten zoals Turner West (2008-2016) of Propositions for Fascist Living (2017-heden). Ze zijn ontwikkeld binnen een groot netwerk van culturele en educatieve instellingen in Europa en daarbuiten. Voor de programmering trekt BAK internationale kunstenaars, studenten en publiek naar Utrecht. Naast G H L Q W H U Q D W L R K E P O T A C S E N R S C H E P R O G R A M M A p e r v definitie divers en

internationaal in haar bereik. De publicaties die BAK met andere MIT Press uitbrengt zijn internationaal gewild en worden wereldwijd gebruikt als onderwijsmateriaal op kunstacademies en universiteiten.

In 2021 was BAK partner in drie (X U R S H V H V D P H Q Z H U N L Q J V S U R J U D P P D · V uit EU-gelden

FEINART (The Future of European Independent Art Spaces in a Period of Socially Engaged \$ U W L V H H Q 3 K ' S U R J U D P P D Z D D U L Q (D U O \ 6 W D J H 5 H V H D L P S D F W H Q K H W G L V W U L E X W D L H V 2 0 2 0 M e z e l d N · Q D Q 1 M D R F G D G D W gereageerd op een open call voor elf plekken aan vier verschillende universiteiten in het najaar van 2021 zou de eerste geselecteerde bij BAK haar onderzoek van drie maanden starten. Door persoonlijke omstandigheden van deze onderzoeker kon dit helaas op het laatste moment geen doorgang vinden. In de eerste helft van 2022 U W H Q G H D Q G H U G U L H onderzoeksprogramma bij BAK. In 2021 werden er acht openbare (online) lezingen gegeven, waarvan een door Maria Hlavajova. Dit programma wordt gefinancierd via Marie 6 N â R G - R u z i e N a t i o n a l a g r e e m e n t i n n e t H o r i z o n 2 0 2 0 p r o g r a m m a v a n d e E U .

City Rights United is een programma dat kunstenaars en organisaties samenbrengt voor een gezamenlijke campagne voor basisrechten en toegankelijkheid tot voorzieningen voor ongedocumenteerden. Het was de bedoeling dat organisaties in verschillende steden SUR J U D P P D · V J R X G H Q R U J D Q L V H U H Q Z D D U D o o r H S D U W Q H crisiswerderder in 2021 vijf bijeenkomsten online organiseerden. Er werd onder andere een toolbox ontwikkeld voor zowel lokale bestuurders als maatschappelijke organisaties ongedocumenteerden hoe een stad inclusiever kan worden voor gemarginaliseerden. Deze wordt gelanceerd in mei 2022. Oorspronkelijk zou het programma in december 2020 aflopen, maar de EU heeft echter verlenging toegestaan met halverwege 2022. Dit programma wordt gefinancierd door het Europe for Citizens Programme van de EU.

In 2021 ging ook het Istanbul Biennial Production and Research Program van start, een samenwerking geïnitieerd door de Istanbul Foundation for Culture and Arts, waar BAK partner in is. Verschillende (voormalige) Fellows van BAK zouden naar Istanbul worden verzonden om te geven aan jonge kunstenaars in Istanbul die deelnemen aan dit programma. Door de Covid crisis heeft dit echter online plaats gevonden. Het programma wordt gefinancierd via de EU regeling voor Common Cultural Heritage.

Algemeen & artistiek directeur Maria Hlavajova gaf ook in 2021 verschillende lezingen op internationale podia, voor een groot deel online, onder andere voor de Kunsthochschule für Medien in Keulen, de Zürcher Hochschule der Künste in Zürich en in de context van het FEINART programma.

Productie nieuw werk

In 2021 heeft BAK verschillende opdrachten gegeven aan kunstenaars, mede om hen te kunnen ondersteunen in deze zware tijden. Voor een deel waren dit opdrachten, bijvoorbeeld via het online platform Prospectiva, die bijdragen aan publicaties of deelname aan online publieke SUR J U D P P D · V

BAK heeft ook een aantal grotere opdrachten verleend. Zo is er bij BAK nu in opdracht gemaakt nieuw werk te zien van Femke Herregraven, Jumana Manna en Claudia Martinez Garay en zijn er opdrachten gegeven aan kunstenaars als Attia, Vibeke Mascini en Sissel Tolaas

Publicaties

In 2019 ging BAK een hernieuwde samenwerking aan met de prestigieuze uitgeverij MIT Press voor een serie publicaties onder de noemer *Basics* die wereldwijd zal worden gedistribueerd. De derde publicatie *V H H Q] R J H Q D D F O W A R D T H E N E T H A T I S P U B L I C P R A C T I C E* is deze publicatie² onder redactie van Jeanne van Heeswijk, Maria Hlavajova en Rachael Warkes voort uit het programma *Trainings for the Net* (2019-2020) en verscheen in september

In 2020 lanceerde BAK een online publicatieplatform *Prospectious* dat te bezoeken is via de website van BAK. Hier worden onder andere artikelen, interviews en videos verzameld voor het grootste deel nieuwe opdrachten in relatie tot het programma van BAK. Ook wordt het gebruikt voor online presentaties van programma's. Het is enerzijds een basis voor onderzoek en discours en programma's aan de andere kant geeft *Prospectious* een bescheiden solidariteitsnetwerk ter ondersteuning van het werk van kunstenaars, denkers en activisten.

In 2021 zijn er binnen *Prospectious* *W S Z H H Q L H X Z H W K E I T S T E C R A N D E D O C U M E N T A T I E H U G* van Sven Utticken en *No Linear Fucking Time* in relatie tot het tentoonstellingsprogramma in het najaar. Bijdragen kwamen van onder andere kunstenaar JJ Jerome Ellis, kunstenaar Sam Keogh, schrijfster Walidah Imarishah, dichter Jason Allen Paisan, kunstenaar Adriana Knouf, de Utrechtse Filipijnse gemeenschap, wetenschapper Kevin Ochieng Okoto, kunstenaar Nina Stottrup Larsen

Postacademisch programma

Het postacademische programma biedt onder de noemer *BAK Fellowship for Situated Practice*, ruimte aan intensief onderzoek, leren en talentontwikkeling voor hedendaagse kunstenaars en andere beoefenaars in het culturele veld. Het postacademische programma biedt BAK plaats aan veertig fellows, verspreid over de cultuurplanperiode van vier jaar. Zij ontvangen da *D U Y R R U H H Q V W L S H Q Q L % P P W M A A N D H A O G E L I J K %* van waar ze zijn gesitueerd. De stipendia zijn bepaald in samenwerking met de partnerorganisaties met wie we samenwerken.

Binnen de Nederlandse postacademische instellingen *A K e e r B* unieke positie in, die zich onderscheidt door:

- kunstenaars, theoretici en andere culturele beoefenaars bijeen te brengen met een praktijk op het snijvlak van kunst, wetenschap en cultureel activisme;
- het samenbrengen van culturele beoefenaars met een praktijk gebaseerd op *R Q G H U] R H N V W K H P D . V Y D Q % \$.*
- zich ook te richten op kunstenaars met een praktijk die nog niet is ingesear met een andere identiteit;
- de uitwisseling tussen verschillende generaties makers (Fellows variëren in leeftijd tussen de 20 en 60);
- oog voor de samenstelling van de groep, naast leeftijd ook naar culturele achtergrond, gender en andere ervaringen wordt gekeken;
- de uitwisseling tussen presentatie postacademisch programma doordat de Fellows voor hun individuele ontwikkeling gebruik kunnen maken van het programma van BAK en hier tegelijkertijd mede richting kunnen geven als dit bijdraagt aan hun praktijk
- dat de Fellows zowel hun individuele als hun gezamenlijke praktijk ontwikkelen;
- de bijeenkomsten als door de deelnemers zelf worden gestuurd in lijn met peer to peer learning en gemeenschappelijk leren.

De postacademie van BAK was tot en met 2020 vormgegeven als residentiaal programma waarbij alle Fellows eens per zes weken bij elkaar kwamen. In de loop van 2020 werd echter duidelijk dat de reismogelijkheden in 2021 en wellicht daarna ook, zeer beperkt zouden zijn in verband met de COVID-pandemie en deze vorm niet meer mogelijk zijn. Daarnaast speelt ook de klimaatcrisis een steeds grotere rol in het bewust omgaan met de omgeving. De les die werd getrokken uit 2020 was dat een volledig onlineprogramma bevredigend en vermoeiend is, maar online onderdeel wel toegevoegde waarde kan zijn.

Zoals eerder uitgebreid beschreven in het cadaster, schiep de situatie naast vele uitdagingen ook een mogelijkheid om te experimenteren met nieuwe, onconventionele vormen van samenwerking en het opnieuw verbinden van plekken waar Nederland historische banden mee heeft die vaak over het hoofd worden gezien of worden ontkend. Dit omvat de gedeelde geschiedenis die te maken heeft met het Nederlandse koloniale verleden en heden, en de oorsprong van arbeidsmigratie.

Daarbij hebben we gekeken naar de mogelijkheden om binnen deze structuur Fellows niet naar Nederland te halen, maar om hen onderdeel te maken van het programma in het land van herkomst en/of vestiging.

Na een verkennende korte, maar intensieve voorbereidingstijd zijn we in september gestart met een digitale cel die niet aan een standplaats is gebonden. Per cel is er plaats voor maximaal vijf Fellows, 18 à 20 in totaal. Uiteindelijk zijn we van start gegaan met vijf Fellows per standplaats gebonden cel en drie in de digitale cel.

Voor elke cel werkt BAK intensief samen met een partnerinstelling. In Indonesië werkt BAK samen met GUDSKUL Contemporary Art Collective and Ecosystem Studies in Jakarta, in Turkije met Istanbul Foundation for Culture and Arts (IKSV) in Istanboel en in Utrecht met de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) % \$. - V Y D V BAK is verantwoordelijk voor het inhoudelijke programma en de algemene organisatie. In Istanboel en Jakarta zijn daarnaast lokale coördinatoren aangesteld voor het faciliteren van de cellen ter plaatse. De verschillende cellen kwamen wekelijks fysiek bij elkaar (of zoveel als mogelijk volgens de maatregelen) en eenmaal per week onlineprogramma voor de hele groep Fellows.

In 2021 werd het programma vormgegeven in samenwerking met het teethoughtcollectief in het tweede deel van het traject zullen de Fellows vooral zelf de sessies samenstellen en bij uitnodigen.

Het is de bedoeling dat de Fellows in het najaar van 2022 eenmalig fysiek kunnen komen bij BAK.

De eerste maanden van het programma zijn naar grote tevredenheid van zowel de deelnemers als de partners als BAK verlopen. Omdat de eerste lichting ongeërfd als een piloot in 2022 de evaluatie plaatsvindt zodat veranderingen en verbeteringen kunnen worden aangebracht. Een tweede lichting zal dan begin 2023 van start gaan.

De voortdurende wisselwerking tussen presentatieinstellingen postacademische instelling heeft een enorme meerwaarde opgeleverd, zowel voor de Fellows als voor BAK als instelling. Fellows leren van het programma dat BAK presenteert de aanwezige kennis en de experimentele

omgeving, edragerhier met hun eigen onderzoek zelf aan bij Aan een publiek kun je op een plek laten zien dat onderzoek, talentontwikkeling, social impact, presentatieproductie met elkaarsamenhangen en van elkaar afhangt.

De lichting Fellows voor de periode 2021/2022 bestond uit:

- Gesitueerd in Utrecht, Nederland, BAK, basis voor actuele **Mansur Bedir** (architect/onderzoeker), **Philippa Driest** (kunstenares), **Gayatri Kodikal** (kunstenares/schrijver/gamesdesigner), **Yoon Noh** (kunstenares), **Megan Hoetger**/Zone Collective (performance en mediahistoricus/curator)
- Gesitueerd in Jakarta, Indonesië, Guduska+Lija (kunstwerkers), **Alexandra Karyn** (kunstenares/docent/activist), **Geatari Surya Kusuma** (schrijver/curator), **Rifandi Septiawan Nugroho** (onderzoeker/curator), **Aritha Silvia** (cultureel activist)
- Gesitueerd in Istanboel, Turkije, IKÖZge Açikkol (kunstenares), **Kerem Ozan Bayraktar** (kunstenares/onderzoeker), **Hanci UJE** (kunstenares/onderzoeker), **O \ D V Odman** (choreograaf/performancekunstenares), **Marina Papazyan** (kunstenares/schrijver)
- Gesitueerd online **Cristina Cochior** (onderzoeker/ontwerper), **Karl Moubarak** (ontwerper/onderzoeker/webontwikkelaar), **Ara Rocha** (onderzoeker/kunstenares)

De verhouding Nederlandse en internationale Fellows is voor deze lichting niet 50/50. Dat zal in de volgende lichting worden gecompenseerd.

Educatie, leren en talentontwikkeling

De algehele praktijk van BAK gaat in het teken van collectief en publiek leren en talentontwikkeling, educatie en participatie

Voortgezet Onderwijs

In 2021 was het tijdens de lockdowns toch mogelijk om scholen te ontvangen voor onderwijsactiviteiten. Diverse scholen hebben hier gebruik van gemaakt meer dan in 2020² zowel in de ruimte bij BAK als door doceratoren van BAK te ontvangen op school. Slechts twee activiteiten vonden online plaats. Ook onder Publieksbereik 5

Hoger Onderwijs

Van oudsher weten veel studenten met hoger onderwijs (met name HBO en WO) Nederlandse en buitenlandse instellingen te vinden. Veelal in het kader van hun opleiding maar ook op individuele basis. Helaas waren (groeps)bezoeken het grootste deel van het jaar onmogelijk en was het hoger onderwijs nog erg online gebaseerd. Vanaf september kwamen de fysieke bezoeken weer enigszins op gang

Met het MA programma Fine Arts van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht heeft BAK een hechte relatie naast de samenwerking in het postacademische programma algemeen en artistiek directie **Maria Hlavajova** aan de studenten. Regelmatig vindt interactie plaats tussen studenten en BAK, onder andere door middel vankomsten parallel aan het programma van BAK, zodat studenten volledig kunnen profiteren van en bijdragen aan het onderzoek waarop het werk van BAK gebaseerd is. Beste uitwisseling met kunstenaars

studenten en activisten en het opdoen van ervaring in de dagelijkse praktijk van een kunstorganisatie. Deze bijeenkomsten hebben waar mogelijk online plaats gevonden.

De jaarlijkse BAK Summer School is een samenwerking met de Universiteit Utrecht en heeft voor de Kunsten Utrecht geen doorgang kunnen vinden in 2022 in verband met het internationale karakter en de geldende COVID-maatregelen.

De BAK Winter School in Bratislava (Slovakije) heeft in plaats van fysieke bijeenkomsten een serie podcasts ontwikkeld met verschillende kunstenaars en sprekers uit het culturele veld. De podcasts zijn allemaal te beluisteren via de verschillende podcast apps.

Postacademie
Zie 2.2, p. 10.

Public Studies Art & Politics

In 2018 heeft BAK de Public Studies for Art & Politics geïnitieerd om haar kennis en praktijk toegankelijk te maken voor een bredere groep mensen die niet verbonden zijn aan de kunstwereld. In vijf of zes bijeenkomsten krijgende deelnemers inzicht in de grotere ontwikkelingen in het veld van de hedendaagse kunst, evenals veranderende opvatting van artistieke productie en de rol van publieke en kunstinstellingen. Tegelijkertijd ontwikkelen deelnemers kennis van de kernbegrippen en de meest urgente vragen binnen de kunst en gebaseerd op de praktijk van BAK.

In 2021 hebben net als in het jaar ervoor deze cursussen volledig online plaats gevonden. Dat was in eerste instantie noodgedwongen gekozen door het niet kunnen faciliteren van groepen bij BAK. Het bleek echter in een grote behoefte te voorzien. Op deze manier konden geïnteresseerden wereldwijd eenvoudig deelnemen. Alle cursussen waren in zeer korte tijd uitverkocht. Voor elke cursus waren er 20 plaatsen beschikbaar van telkens 5 R de solidariteit plekken voor diegenen voor wie de kosten te hoog waren.

Alle cursussen werden verzorgd door algemeen/artistiek directeur Maria Hlavajova.

Publiek en participatie

BAK is een basis waar individuen en communities, van heel verschillende afkomst en aard, elkaar ontmoeten en zich verbinden. Deze groepen komen samen omdat ze dezelfde zorgen delen over sociale en ecologische rechtvaardigheid, migratie, de terugkeer naar regimes en fascisme of technologie die zowel ontzorgt als onderdrukt. Waar mensen samenkomen met en door kunst, worden dwarsverbanden zichtbaar, tastbaar en bruikbaar, dwars door de verschillende groepen heen. Wetenschappers ontmoeten vluchtelingen, kunstenaars werken met schoonmakers en studenten komen samen met de Filipijnse community in ballingschap. BAK nodigt hierbij veelal groepen uit die niet automatisch in een kunstinstelling zijn te vinden, maar waarmee BAK gezamenlijke actieve bijdragen kan leveren aan een betere maatschappij, met en door kunst.

In de afgelopen twee decennia heeft BAK op structurele basis een grote verscheidenheid aan communities aan zich verbonden. Binnen projecten wordt intensief en gelijkwaardig verhoudingen gezocht. Samen met de VDPHQJHZHUNWHQSURIDU2018 BAK gestart met het verduurzamen van relaties met communities en individuen die projectoverstijgend zijn. Dit is een intensief proces waarbij persoonlijk contact een essentiële factor is.

BAK hanteert een solidariteitsprincipe waardoor iedereen, ongeacht de financiële middelen, de mogelijkheid krijgt om deel te nemen aan het programma van BAK. Omgekeerd wordt iedereen in de gelegenheid gesteld om bijvoorbeeld toegangskaarten ter beschikking te stellen aan deze groep.

Door de lange lockdown waarmee 2021 begon, kon BAKs een deel van haar vaste publiek en deelnemers ontvangen. Vooral het professionele publiek, academici, kunstenaars, studenten zijn ² hoewel vaak niet ideaal, redelijk goed te betrekken via online vormen van programma. In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij de public studies, is het zelfs een voordeel. Hierin hebben veel meer mensen internationaal geparticipeerd dan voorheen bij de fysieke cursussen het geval was. Ook het aantrekken van internationale sprekers is eenvoudiger

Dit geldt echter niet voor andere (lokale) communities met wie BAK samenwerkt. Er is wel geëxperimenteerd hiermee, maar het is lastig om zinvolle (online) vormde voor samenkomsten te vinden. Soms is men minder gewend om op deze manier samen te zijn, is technisch minder onderlegd of heeft deze middelen niet of niet zozeer begrijpelijk ² veel liever fysiek bij elkaar komen. Er is met verschillende communities wel persoonlijk contact gehouden, maar deze relaties staan zeker op een lager pitje dan normaal gesproken het geval zou zijn geweest. Dit zal deels weer opnieuw moeten worden opgebouwd. Om toch binding te houden met deze gemeenschappen hebben we met vertegenwoordigers van verschillende communities een kunstenaar Jeanne van Heeswijk een programma ontwikkeld om infrastructuur te ontwikkelen voor duurzame relaties

Na de lockdown in juni 2021 bleek ook dat publiek niet automatisch meer de weg naar de culturele instellingen weet te vinden. Ondanks dat de tentoonstelling openbleef in de zomer, bleven de bezoekersaantallen op een lager pitje dan voorheen. In september leek dit weer iets verder aan te trekken, maar duidelijk is dat voor een deel opnieuw moet worden opgebouwd.

Voor de public studies is een vergoeding gevraagd aan de deelnemers voor een groot deel van de andere online activiteiten. Er bleef altijd de mogelijkheid bestaan om een activiteit gratis te bezoeken.

Samen met onderzoeker Anna Elffers is BAK eind 2020 gestart met het opzetten van gestructureerde publieksonderzoek. Hopelijk kunnen we daar in 2022 echt mee aan de slag nu de maatregelen geen of minder beperkingen opleveren

Positionering

BAKs onderscheidende positie

In het veld van presentatieinstellingen en postacademische instellingen is BAK een unieke, onderscheidende positie met betrekking tot inhoud, organisatie, praktijkende kwalitatieve betrokkenheid met het publiek. Dit manifesteert zich op verschillende manieren

- o Q G H U J R H N Q D D U X U J H Q W H P D D W V F K D S S H O L M N H W K
- transdisciplinaire aanpak die kunst, wetenschap en maatschappelijke actie samenbrengt;
- langlopende, meerjarige onderzoeksproductietrajecten;
- internationale aanpak;

- collectief denken, leren en werken;
- een innovatief institutioneel model dat een presentatie combineert met een postacademische instelling;
- de intensieve relatie met het publiek, praktijk;
- wederkerigheid als principe van samenwerken;
- **Utrechtse Kunstinstelling** in **Utrecht** **Orkestrale** **GRUGW**

Samenwerkingsverbanden

Samenwerking is het drijvende principe op een duurzame manier van opereren binnen activiteiten van BAK. Dit geldt voor het delen en samenvoegen van kennis, expertise en publiek, maar ook voor tijd, ruimte en financiën. Op institutioneel niveau speelt BAK een actieve rol in het verbinden met andere lokale, nationale en internationale instellingen om gemeenschappelijk beleid en solidariteit te ontwikkelen. De activiteiten betreffen hoofdzakelijk (maar zijn niet beperkt tot) de volgende samenwerkingsverbanden:

Lokaal

In Utrecht heeft BAK de rol van een dynamische speler die verschillende sectoren en type instellingen verbindt.

Op het gebied van onderwijs heeft BAK een langlopende structurele samenwerking met de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU). BAK werkt samen aan praktijkgericht onderzoek en educatie met de Universiteit Utrecht en er vooral relaties met individuele docenten en groepen.

BAK heeft in Utrecht een langdurige relatie met het hedendaagse beeldende kunstmuseum: Centraal Museum. Er wordt samengewerkt wat betreft zichtbaarheid, projecten en de relatie tot de stad Utrecht. Op institutioneel niveau heeft BAK in 2019 samen met het Centraal Museum het Hedendaagse Kunstoverleg (HeKO) waarin alle instellingen en organisaties op het gebied van hedendaagse beeldende kunst in Utrecht zijn vertegenwoordigd. De doelstelling is om de positie van beeldende kunst in Utrecht en hopelijk straks ook de bredere regio, te versterken, kennis te delen en het netwerk te verstevigen. In 2021 is het HeKO vier keer bij elkaar gekomen en namde zakelijk directeur van BAK voorzitter van het HeKO deel aan bijvoorbeeld het koepeloverleg met alle voorzitters van de verschillende disciplines en het overleg van de Gemeente Utrecht. BAK heeft een actieve rol in de vertegenwoordiging van het veld van hedendaagse beeldende kunst in de verschillende platformen in Utrecht, in het aansturen van het debat over de culturele infrastructuur en de rol van culturele instellingen in de groeiende stad.

Zijn **Over de Stad** **Praktijk** van BAK, niet beperkt tot culturele partners. In de afgelopen jaren is er een uniek netwerk ontstaan met verschillende partners. In 2021 is er onder meer samengewerkt met **De Voorkamer**, **Migrante**, **Art Utrecht**, **Colored Collective**, **Stranded Film** en **Le Guess Who?**

Nationaal

BAK heeft initieerd **De Zaak Nu**, de belangenvereniging van presentatoren en postacademische instellingen in Nederland. Het zakelijk directeur **Eva Postema** is daar nu actief als bestuurslid. Namens **De Zaak Nu** was zij medeverantwoordelijk voor het opstellen en valideren van het coronaprotocol voor de presentatie postacademische instellingen. Het is zij vanaf eind 2020 lid van de landelijke **Taskforce Culturele en Creatieve Sector**.

BAK werkt samen met verschillende instellingen in het hoger onderwijs in het hele land en vindt regelmatig wisseling plaats met andere Nederlandse cultuurstellingen met betrekking tot zowel inhoud als institutioneel beleid. Initiatief van BAK komen zowel de representatieve instellingen in de BIS als de postacademische instellingen ERH L G H J R · Q Y L H U N H H U S H U om kennis en ervaringen te delen en waar mogelijk gezamenlijk te ontwikkelen.

Internationaal

Gezien het intrinsiek internationale karakter van BAK, is BAK een gewaardeerde en goede partner voor het initiëren, ontwikkelen en coproduceren van internationale projecten. In 2021 werkte BAK internationaal binnen drie (X U R S H V J H V X E V L G L H H U G H S U R J U D F) culturele instellingen, universiteiten en maatschappelijke organisaties. Samen met andere eerdere samenwerking met partner Haus Kulturen der Welt in Berlijn.

Realisatie voorgenomen prestaties

Net als in 2020 was ook in 2021 de cultuursector voor een groot deel vastgesteld door de Covid19-maatregelen van de overheid. Dit betekent logischerwijs dat de oorspronkelijk voorgenomen prestaties lastig halen waren. De realisatie van de prestaties worden daarom in de jaarrekening vergeleken met de aantallen zoals die in het Coronadendum zijn benoemd. BAK heeft in 2021 5719 bezoekers gerealiseerd. Dat is ruim boven de inschatting van 20.000 zoals vermeld in het addendum (oorspronkelijk 50.000). Dit resultaat is met name te danken aan een hybride programmering. Ruim 1000 bezoekers werden bereikt met online programmering, de andere bezoekers werden bereikt met programma's bij BAK, op verschillende plekken en buiten Utrecht en internationaal. Aan de openbare activiteiten namen 6.727 mensen deel, waar 6.000 de inschatting was in het coronadendum (oorspronkelijk 4.000). Het grootste deel (5.451) bezocht de activiteiten online. Door in te steken op een hybride en online programmering bereikt BAK een groter potentieel aan (internationale) bezoekers. Dit programma vat zich vertaalt in de bezoekcijfers.

BAK realiseerde in 2021 acht presentaties (waarvan drie online) met 13 kleine en grote activiteiten die voor een deel hybride en online werden gerealiseerd. In het addendum waren er respectievelijk zes honderd voorzien. Dat was ook gelijk aan de oorspronkelijke prestatie afspraak.

Er hebben 59 schoolgebonden activiteiten plaatsgevonden op twee na allemaal op een fysieke locatie. Daarmee heeft BAK 164 scholieren en studenten bereikt, honderd minder dan werd beoogd (300).

In 2021 startten 18 Fellows met het postacademische programma, wat zij in 2022 zullen afronden. In 2022-2024 zullen tenminste nog 22 Fellows deelnemen aan het programma.

Organisatie

Organisatiestructuur

BAK hanteert de Governance Code Cultuur als leidraad voor de bestuurlijke organisatie, wordt getoetst en verbeterd. Sinds 2014 functioneert BAK als een stichting met een tweehoofdige bestuur/directie en een Raad van Toezicht. De directie bestaat uit algemeen artistiek directeur Maria Hlavajova en zakelijk directeur Eva Postema. De Raad van Toezicht is onbezoldigd en ontvangt alleen een niet bovenmatig vacatiegeld.

De Raad van Toezicht kwam in 2021 vier keer bijeen, in aanwezigheid van de directie. De jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad van Toezicht in september plaats

Er hebben in 2021 geen wijzigingen plaatsgevonden in de statuten van de RvT. In december 2021 is mev. C.J.M. Zijlmans benoemd tot voorzitter een functie die tot dusver niet werd ingevuld. Mevr. S.G.S. Mangoendinomen dr. M.S.J. Top vormde samen de auditcommissie.

Governance Code Cultuur

BAK past de principes van de Governance Code Cultuur 2019 toe die wordt beschouwd als leidraad waaraan de bestuurlijke organisatie wordt getoetst en vertoelt de verdeling van de taken, verantwoordelijkheden en werkwijze van bestuur en de Raad van Toezicht binnen de organisatie, alsmede zaken als transparantie en verspreiding. Het bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor financieel beleid en risicobeheer. Over de verschillende principes en codes met betrekking tot het afgelopen jaar, volgende op te merken:

Code Culturele Diversiteit & Inclusie

In het totaal aan activiteiten, samenwerkingspartners, het publiek en de organisatie voldoet BAK aan de Code Diversiteit & Inclusie. Dit geldt voor leeftijd, gender, etniciteit, sociale economische achtergrond en nationaliteit van bezoekers, samenwerkingspartners, organisatie en andere belanghebbenden. BAK beschouwt diversiteit, zowel als onderwerp als in de praktijk, als noodzakelijk en is intrinsiek verweven in het DNA van BAK. Het is gezien de maatschappelijke focus van BAK en de precieze

Door natuurlijk verloop en uitbreiding hebben er in 2021 een aantal vacatures open gestaan. Met het invullen hiervan hebben we ook het personeelsbestand diverser kunnen maken op het gebied van leeftijd, culturele achtergrond en genderidentiteit.

'DDUQDDVW LV %\$. HUYDQ RYHUWXLJG GDW HHQ HFKWH L (personeel, programma, publiek en partners) maar ook de bedrijfsvoering moet betrekken. BAK doet dat bijvoorbeeld door solidariteitsprincipes te hanteren voor toegang en verhuur.

In 2020 heeft de Universiteit Tilburg een rapportage maakt over de stand van zaken m.b.t. diversiteit en inclusie in de culturele sector, BAK als voorloper, met name op het gebied van publiek en programma.

Goed werkgeverschap en Fair Practice

% LM %\$. VWDDW KHW DGDJL XPR R S ULDF W H F W H Y Z K D D V G H R O X (S L Q H van iedereen die werkzaamheden voor BAK verricht, raakt aan de kern van de organisatie. RPYDW %\$. - V QDOHY Luister naar de Oriëntatie (2017) Wkkeldm Q BKNL, en ook een eerlijke vergoeding voor alle andere uitvoerenden. Omdat de Richtlijn Kunstenaarshonoraria nu volledig is gericht op bijdragen aan tentoonstellingen, heeft BAK aan BKNL een voorstel gedaan om deze richtlijn uit te breiden naar bijdragen van kunstenaars door

bijvoorbeeld lezingen, performances of panelgesprekken. In 2021 is de richtlijn geëvalueerd in samenwerking met Berenschot. In 2022 een vervolg zal krijgen. Op dit moment hanteert BAK een eigen richtlijn voor vergoedingen bijlagen voor D Q G H U V R R U W L L H S U R J U D zo goed mogelijk is afgeleid van de Richtlijn Kunstenaarshonoraria.

De postacademische fellows ontvangen in Nederland een maandelijks stipendium van € 1.500,-. Dat is aan de bovenkant van wat in de sector gebruikelijk is. In Rusland en Indonesië ontvangen de fellows een stipendium van respectievelijk 1/2 - H Q 1/2. Dit is vastgesteld op voorspraak van de partnerorganisaties in Stanboel en Jakarta en komt overeen met de evenstandaard.

Voor medewerkers in dienst volgt BAK de Richtlijn loon- en loonopbouw voor presentatie instellingen voor beeldende kunst. Naast de beloning van personeel zijn ook randvoorwaarden als reis- en onkostenvergoeding, pensioenregeling, opleiding en (zowel collectief als individueel) geregeld. Afspraken worden vastgelegd in een jaarlijks contract. Evaluatiegesprekken worden gevoerd.

Freelancers die een vastomlijnd product afleveren krijgen een bedrag van € 100,- per uur. Freelancers die een vastomlijnd product afleveren krijgen € 100,- per uur. Freelancers met een minder vastomlijnde opdracht in het kader van een productie of onderzoek worden op uurbasis beloond. Dit is vastgelegd in een overeenkomst van opdracht. Freelancers worden beloned op basis van de Richtlijn functie en loonopbouw. Redacteurs en vertalers worden in het algemeen betaald zoals in die beroepsgebieden gebruikelijk is.

Stagiairs ontvangen een stagevergoeding. Vrijwilligers krijgen een vergoeding volgens de regels van de belastingdienst. Bovendien hebben zij gratis toegang tot het programma van BAK.

Zowel de Raad voor Cultuur als de cultuurnotacommissie van de gemeente Utrecht noemt BAK in de respectievelijke adviezen als voorbeeldstellend op het gebied van Fair Practice

Omdat BAK uiteraard de Fair Practice zo goed mogelijk wil naleven, levert dit ook de nodige uitdagingen op. Enerzijds wil BAK uiteraard contracten aangaan met werknemers, aan de andere kant zijn verplichtingen langer dan drie jaarsomslastig (in verband met de overgang naar een vast contract) dat de subsidies voor presentatieinstellingen in de afgelopen cultuurperiodes nogal fluctueren en onbekend is of er in een volgende periode de middelen beschikbaar zijn.

In het door het ministerie van OCW uitgegeven handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2024 wordt instellingen gevraagd via een tabel inzicht te geven in de uurlonen van alle personen die werkzaamheden hebben verricht voor hun organisatie te verantwoorden kalenderjaar: werknemers, zelfstandigen/freelancers, overige betaalde krachten, stagiair(e)s en vrijwilligers. De Zaak Nu heeft al eerder aan het ministerie van OCW aangegeven dat we aan dit verzoek gehoor kunnen geven met betrekking tot werknemers in vaste en tijdelijke GLHQVW VWDJLDLUV YULMZLOOLJHUV HQ JJS·HUV GLH ZH QLHW YROOHGLJ RPDGW ZH YHHOYXOGLJ ZHUNHQ PHW JJS maar op basis van andere richtlijnen en afspraken. Kunstenaars en performers worden gehonoreerd op basis van de Richtlijn Kunstenaarshonoraria, een fee die afhangt van de soort bijdrage aan bijvoorbeeld presentatie. Vertalers en schrijvers werken met een woordprijs of een vast tarief. Cateraars en fotografen worden vaak betaald per maaltijd of per foto of per RSGUDFKW 9RRU GHJH JJS·HUV LV KHW RQPRJHOLMN RP W recht aan de verschillende richtlijnen die worden gehanteerd op de betreffende werkzaamheden en het brengt een grote administratieve last met zich mee die slechts zeer

zijdelings met de opdracht van presentaties te maken heeft. De tabel van freelancers beslaat daarom degenen die in hun praktijk een afname hebben ervaren.

Covid 19

Ook tijdens de pandemie heeft BAK alle freelancers en vrijwilligers betaald waar reeds afspraken mee waren gemaakt, ongeacht of het werk is geleverd. Dat betekent dat freelancers met langer lopende opdrachten volgens overeenkomst zijn betaald en freelancers met een eenmalige opdracht (bijvoorbeeld technici, fotografen, koks) volgens afspraak zijn uitbetaald. Vrijwilligers hebben voor de dienstverlening afgesproken vrijwilligersvergoeding ontvangen en deze niet door kolen gaan.

BAK verkeert in de gelukkige omstandigheid dat niemand afscheid hebben hoeven nemen door deze crisis. Wel trekt de crisis een zware wissel op medewerkers. Het begrip flexibiliteit is uitgerekt tot boven het maximum. ZIE DUERM UHJHOPDWLJ SURJUDPP moment op een andere manier georganiseerd moesten worden. Van de directie is er extra aandacht besteed aan (individuele) gesprekken met medewerkers het binnen de geldende maatregelen wat er toch mogelijk is, bijvoorbeeld meer op kantoor werken

BAK heeft diverse kunstenaarscultuurwerkers extra opdrachten verleend, variërend van kleinere bijdragen in een paneldiscussie of een tentoonstelling tot grotere onderzoeksopdrachten. Ook bij BAK zien we dat kunstenaars en ondersteunende medewerkers de sector verlaten om in andere sectoren werk te vinden. Niet alleen uit financiële noodzaak, maar ook omdat men graag een zinvolle werkinvulling zoekt. Dit is te meer reden om altijd veilig open tot uitgangspunt te maken plaats van alles te sluiten.

Eva Postema namens De Zaak NG HHO DDQ GH ODQGHOL Mder ZHUNJUF leiding van PACCT over hoe de coronastressverschillende sectoren ook bij werkenden in de sector terecht is gekomen.

Een veilige werkomgeving

Na de aanscherping van de gedragscode en de ontwikkeling van p102000 zijn er in 2021 twee medewerkers van BAK kaining gegaan voor de rol van aandachtfunctionaris. Zij houden binnen het team het onderwerp op de agenda, entameren het gesprek en hebben een signaalfunctie binnen de organisatie. Toen toe werd in het protocol doorverwezen naar een externe vertrouwenspersoon bij MORES Omdat zij echter alleen nog als 1 Q R R G R S K V D E O fungeren, hebben we besloten om contact aan te gaan met het Landelijk Bureau Integriteit & Vertrouwenspersoon. Samen met vier andere organisaties in Utrecht en Amersfoort hebben werknemers via de weg maart 2020egang tot een onafhankelijke, gecertificeerde vertrouwenspersoon. Een veilige werkomgeving is een belangrijk onderwerp dat blijvend geagendeerd zal worden.

Risicomanagement

% \$. KHHIW HHQ ULVLF RPDWUL[RSJHV Wshoaf zedend LQ GH E H verantwoordelijkheden zijn vastgesteld. Dit wordt elk jaar bijgewerkt en besproken in de vergadering van de Raad van Toezicht. De accountant voert jaarlijks tweemaal een controle uit: in het najaar een interimcontrole die met name op processen en procedures en in het voorjaar op de financiën. BAK heeft regelmatig mondeling en schriftelijk overleg met de belangrijkste subsidiegevers: het ministerie van OCW en de Gemeente Utrecht.

Hedendaagse beeldende kunst heeft in het algemeen een precare positie in het culturele veld. Een belangrijk risico voor BAK is daarmee de afhankelijkheid van het subsidiestelsel en het politieke klimaat. De praktijk in de afgelopen decennia heeft geleerd dat de subsidieinstellingen kunnen fluctueren. In hoogte, in aantal en in de manier van subsidiëren (via fonds of basisinfrastructuur bijvoorbeeld). Bovendien blijkt ook uit het advies van de Raad voor Cultuur dat er meer positief beoordeelde instellingen zijn dan plekken in de basisinfrastructuur. Het blijft daarom een risico om plannen te formuleren en verplichtingen aan te gaan voor periodes die over de subsidie termijn heen gaan. Dat moment lopen verplichtingen daarom waar mogelijk met subsidieperiodes. Dat betekent echter ook iets voor de zekerheid die je als werkgever kunt bieden aan je medewerkers (Fair Practice Code)

Binnen de totaalbegroting en binnen projectbegrotingen wordt altijd ruimte gehouden om bij te kunnen sturen bij tegenvallende resultaten.

De afhankelijkheid van subsidies is eenvoudig te veranderen voor het deel van de sector dat zich niet begeeft in de wereld van de kunstmarkt waar BAK een leidende positie inneemt. Bovendien zijn eventuele alternatieven onwenselijk. Het wordt dit risico zoveel mogelijk best door in gesprek te blijven met subsidiegevers en de belangen onder de aarde van de financieringsmix uit te breiden met andere financieringsbronnen en verplichtingen zoveel mogelijk gelijk te laten lopen met subsidieperiodes. De huidige crisis bewijst echter dat het ondernemerschap in de cultuur dat de afgelopen jaren gewend is, nu veel instellingen en mensen in kwetsbare posities brengt. BAK pleit voor meer zekerheid voor gesubsidieerde instellingen. In die huidige vierjarige cyclus dit moment biedt. Dit zou de continuïteit, de programmering en de zekerheid van mensen die er werken zeer ten goede komen.

8. Financiën

8.1 Exploitatieresultaten reserves

Het jaar 2021 werd afgesloten met een positief exploitatieresultaat van 141.266,- voor resultaatverdeling. Voor het grootste deel is dit overschot te danken aan de latere start veroorzaakt door de Covid-19 maatregelen van zowel het postacademische programma als het programma voor publieksbereik. Dit wordt een bedrag van 2.078,- gedoteerd naar het bestemmingsfonds van de Gemeente Utrecht en een bedrag van 1.188,- gedoteerd naar de algemene reserve.

Door de strenge maatregelen kon niet alle beschikbare middelen besteed worden zoals gepland. Daarom worden de volgende bestemmingsreserves ingericht

- 3 R V W D F D G H P L V F K S - UD Podium - De Partij. Het programma in september in plaats van in februari, zal de eerste plaatsing juni 2022 klaar zijn. De middelen die hiervoor nodig zijn, worden gereserveerd voor de eerste helft van 2022.
- Programma publieksbereik: -. Ook dit programma is later gestart dan gepland door de Covid-19 maatregelen. De middelen die nog niet zijn gebruikt deels voor programmakosten en deels personeelskosten daarom gebruikt worden in de volgende jaren.
- Propection 1/2 -. Propection is een succesvol platform gebleken voor onderzoek, discours en programma. Daarnaast geeft BAK de mogelijkheid om kunstenaars, schrijvers en wetenschappers (personeel) opdrachten te geven. Omdat het herstel de crisis nog niet in zicht is, houden we dit platform graag in stand. Met dit bedrag,

- gereserveerd uit de coronasteun, kunnen we een jaar lang een freelancer een parttime dienstverband geven en diverse kunsteraanpak opdrachten voorzien.
- Publiek programma 1/2 - . Omdat niet al het geplande en gewenste programma doorgang heeft kunnen vinden, reserveren we dit bedrag programma dat we graag alsnog willen programmeren. De verwachting is dat dit in de komende drie jaar gebruikt zal worden.
  - < R X Q J) H O O R Z - V I K L S - beleidsplan was reeds voorzien dat dit bedrag de eerste twee jaar van de beleidsperiode gereserveerd zou worden voor het Fellowship dat in 2023 van start gaat.
  - 3 U R M H F W 0 D U L R Q - In Dragage Werks On kunstenaar Marion van Osten was een programma voorzien in 2021. Door de omstandigheden kon dit echter nog geen gestalte krijgen, maar wordt dit ontwikkeld in 2022.
  - De bestemmingsreserve RAOC - blijft staan en zal de komende jaren vrijvallen.

8.2 Financiën

De basis van de financiering van het programma 2021-2024 is de bijdrage van het Ministerie van OCW in het kader van de Basisinfrastructuur 2021-2024 en de meerjarige ondersteuning door de Gemeente Utrecht.

In de periode 2021-2024 ontvangt BAK van zowel het Ministerie van OCW als van de Gemeente Utrecht een jaarlijkse bijdrage op basis van haar begroting 2021-2024. In 2021 heeft de Gemeente Utrecht €40.255 bijgedragen, het Ministerie van OCW draagt €1.091.181 bij. De bijdrage van OCW is verdeeld in een bedrag van €344.463 voor de presentatieinstelling en €256.718 voor het postacademische programma. Het totaal aan structurele subsidies komt daarmee uit op een bedrag van €699.406.

Naast de structurele subsidie heeft BAK ook een extra bijdrage van €7500 ontvangen uit het coronasteunpakket ontvangen van het Ministerie van OCW/steun in 2021 deels gebruikt voor het platform Prospecties opdrachten aan kunstenaars en andere freelancers. Deels worden deze middelen gereserveerd Prospecties in 2022 te kunnen voortzetten

BAK verkeert in de gelukkige omstandigheid dat er geen acute financiële problemen zijn ontstaan door de crisis. Hierbij is de coulance van de verschillende (Ministerie van OCW en de Gemeente Utrecht) de private fondsen van groot belang geweest. BAK heeft naast de bijdrage uit het coronasteunpakket van het ministerie geen gebruik hoeven maken van andere steunmaatregelen.

Eenzijds zijn inkomsten weggevallen, anderzijds zijn er ook minder kosten gemaakt doordat programmering geen of alleen online doorgang kon vinden. BAK heeft hierdoor alle financiële afspraken kunnen nakomen, ook met freelancers en vrijwilligers. Daarnaast zijn er extra opdrachten aan kunstenaars verleend.

Met een relatief flexibele programmering en glance van overheden is er meer mogelijkheid door het wegvallen van de maatregelen. BAK ook in 2022 geen acute financiële problemen te ondervinden. Wel is er de zorg voor een langere termijn effect van deze crisis op de culturele sector als geheel.

Balans per 31 december 2021

	per 31-12-2021	per 31-12-2020
Activa		
Materiële vaste activa	19.453	24.780
Totale vaste activa	19.453	24.780
Vorderingen	72.876	70.695
Liquide middelen	802.896	382.505
Totale vlottende activa	875.772	453.200
Totale activa	895.225	477.980
Passiva		
Algemene reserve	204.970	199.783
Bestemmingsreserves	504.403	70.403
Bestemmingsfonds gemeente Utrecht - Cultuurnota 2021-2024	2.078	-
Totaal eigen vermogen	711.451	270.186
Voorziening groot onderhoud	20.207	11.915
Totale voorzieningen	20.207	11.915
Langlopende schulden	30.655	37.434
Totale langlopende schulden	30.655	37.434
Crediteuren	86	18.634
Overige te betalen en vooruit ontvangen bedragen	132.826	139.811
Totale kortlopende schulden	132.912	158.445
Totale passiva	895.225	477.980

Staat van Baten en Lasten 2021

	Realisatie 2021 	Begroting 2021 	Realisatie 2020
Baten			
Directe opbrengsten	52.720	34.000	45.192
Indirecte opbrengsten	10.518	24.000	10.354
Subsidie OCW Cultuurnota	1.091.181	1.069.111	838.423
Subsidie Gemeente Utrecht Cultuurconvenant	540.225	540.225	521.291
Overige subsidies / bijdragen	194.279	207.900	183.658
Totaal baten	1.888.923	1.875.236	1.598.918
Lasten			
Beheerlasten personeel	200.193	199.432	186.885
Beheerlasten materieel	162.390	156.173	154.952
Activiteitenlasten personeel	529.868	613.200	499.975
Activiteitenlasten materieel	551.903	906.431	670.862
Totale lasten	1.444.354	1.875.236	1.512.674
Saldo bedrijfsvoering	444.569	-	86.244
saldo rentebaten/-lasten	-3.303	-	-480
Exploitatieresultaat	441.266	-	85.764
Resultaatbestemming			
Mutatie Bestemmingsfonds Gem.Utrecht 21-24	2.078	-	-
Mutatie Bestemmingsreserves	434.000	-	35.403
Mutatie algemene reserve	5.188	-	50.361
Exploitatieresultaat	441.266	-	85.764

WNT-verantwoording 2021

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op stichting BAK, basis voor actuele kunst. Het voor stichting BAK, basis voor actuele kunst toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000,- (algemeen bezoldigingsmaximum)

Gegevens 2020		
bedragen x €1	M. Hlavajova	E. Postema
Functiegegevens	Algemeen/Artistiek directeur	Zakelijk directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.053	72.661
Beloningen betaalbaar op termijn	4.137	2.927
<i>Subtotaal</i>	<i>103.190</i>	<i>75.588</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	103.190	75.588
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
bedragen x €1	M. Hlavajova	E. Postema
Functiegegevens	Algemeen/Artistiek directeur	Zakelijk directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	90.074	66.074
Beloningen betaalbaar op termijn	4.360	2.761
<i>Subtotaal</i>	<i>94.434</i>	<i>68.835</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
Bezoldiging	94.434	68.835

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
N.L. Jouwe	Voorzitter Raad van Toezicht
C.J.M. Zijlmans	lid Raad van Toezicht
F.W.A. Korsten	lid Raad van Toezicht
K.E. Watson	lid Raad van Toezicht
M.S.J. Top	lid Raad van Toezicht
S.G.S. Mangoendinomo	lid Raad van Toezicht